

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 127/06
05.04.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Nikole Stanojevića, predsednika veća, Mihaila Rulića, Zvezdane Lutovac, Dragiše Slijepčevića i Slobodana Dražića, članova veća, u pravnoj stvari tužilaca AA, BB i VV, čiji je punomoćnik advokat BV, protiv tuženih GG, "DD" i "ĐĐ", radi naknade štete, rešavajući o reviziji drugotuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Kragujevcu Gž.1463/04 od 22.3.2005. godine, u sednici veća održanoj 5.04.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE revizija drugotuženog, PREINAČUJU presude Okružnog suda u Kragujevcu Gž.1463/04 od 22.3.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Kragujevcu P.1231/01 od 29.7.2004. godine, tako što se tužbeni zahtev tužilaca kojim su tražili da se drugotuženi obaveže da zajedno sa prvotuženim solidarno isplati na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog smrti bliskog lica tužilji Jelene 300.000,00 dinara, tužilji BB 350.000,00 dinara i tužiocu VV 350.000,00 dinara sa zateznom kamatom od 29.7.2004. godine pa do isplate, kao i tužbeni zahtev tužilje Jelene kojim je tražila da se drugotuženi obaveže da joj solidarno sa prvotuženim na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 104.492,00 dinara sa zateznom kamatom počev od 17.7.2003. godine pa do isplate, odbija kao neosnovan.

Obavezuju se tužioci AA, BB i VV da drugotuženom isplate na ime troškova spora iznos od 101.260,00 dinara u roku od 15 dana pod pretnjom izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kragujevcu P.1231/01 od 29.7.2004. godine u stavu prvom izreke delimično je usvojen tužbeni zahtev tužilaca, pa je obavezan prvotuženi i drugotuženi da na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog smrti bliskog lica solidarno plate i to: tužilji AA iznos od 300.000,00 dinara, a tužilji BB i tužiocu VV po 350.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 29.7.2004. godine pa do isplate. U stavu drugom izreke odbijen je deo tužbenog zahteva tužilaca za razliku od potraživanog do dosuđenog iznosa, dok je stavom trećim izreke usvojen tužbeni zahtev tužilje AA pa su prvotuženi i drugotuženi obavezani da joj solidarno na ime naknade materijalne štete plate iznos od 104.492,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 17.7.2003. godine pa do isplate. U stavu četvrtom izreke presude odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev svih tužilaca kojim su tražili da se solidarno sa prvotuženim i drugotuženim obaveže i trećetuženi da na ime naknade nematerijalne štete plati tužilji AA iznos od 600.000,00 dinara, tužilji Miri 800.000,00 dinara i tužiocu VV 800.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 29.7.2004. godine pa do isplate. U stavu petom izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužilje AA kojim je tražila da se solidarno sa prvotuženim i drugotuženim obaveže i trećetuženi da joj na ime materijalne štete plati 104.492,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 17.7.2003. godine pa do isplate, dok se u stavu šestom izreke solidarno obavezani prvotuženi i drugotuženi da tužiocima plate na ime troškova parničnog postupka iznos od 202.500,00 dinara u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Odlučujući o žalbama prvotuženog i drugotuženog izjavljenim na presudu prvostepenog suda u stavu I, III i VI, Okružni sud u Kragujevcu je presudom Gž. 1463/04 od 22.3.2005. godine te žalbe odbio kao neosnovane i potvrdio presudu prvostepenog suda.

Protiv te presude Okružnog suda u Kragujevcu drugotuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 386. ZPP ("Službeni list SFRJ" br. 4/77 i "Službeni list SRJ" br. 3/02) u vezi člana 491. stav 4. ZPP ("Službeni glasnik RS" br. 125/04), Vrhovni sud je našao da je revizija drugotuženog osnovana.

U provedenom postupku nema bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a ni drugih bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz člana 385. stav 1. tačka 1. i 2. ZPP.

Predmet spora je naknada nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove tužilaca zbog smrti pok. PP, supruga tužilje AA i oca tužilaca BB i VV, nastradalog u saobraćajnom udesu koji se dogodio 31.7.1990. godine, kao i naknada materijalne štete tužilji AA a koja se odnosi na troškove sahrane i podizanja nadgrobnog spomenika za pok. PP.

Do navedene saobraćajne nezgode je došlo na pružnom prelazu u ul. EE u ŽŽ, zbog toga što prvotuženi kao

radnik drugotuženog, nije spustio rampu preko pružnog prelaza, zbog čega je šinsko vozilo drugotuženog naletelo na automobil u kome se nalazio sada pok. PP. S tim u vezi, protiv prvotuženog je vođen krivični postupak u kome je on oglašen krivim za krivično delo iz člana 201. stav 5. u vezi člana 197. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS, zbog čega mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i to presudom Opštinskog suda u Kragujevcu od 3.7.1997. godine, koju je potvrdio drugostepeni sud presudom od 14.5.1998. godine. Tužbu u ovoj pravnoj stvari podneta je 12.5.2001. godine.

Prvostepeni sud zaključuje da se odgovornost prvotuženog kao radnika drugotuženog zasniva na odredbi člana 154. i 158. Zakona o obligacionim odnosima, s obzirom da je on kriv za nastanak nezgode, a odgovornost drugotuženog zasniva na odredbama člana 170. i 174. istog zakona. Ovo sa razloga što je prvotuženi štetu prouzrokovao trećem licu kao radnik drugotuženog i u vezi sa radom, a postoji i odgovornost drugotuženog po principu objektivne odgovornosti budući da je imalac opasnih stvari. Dalje, prvostepeni sud nije prihvatio prigovor drugotuženog u pogledu zastarelosti potraživanja naknade štete prema drugotuženom, nalazeći da je šteta prouzrokovana krivičnim delom, te je u smislu člana 377. ZOO predviđeno da zahtev za naknadu štete prema odgovornom licu zastareva kad istekne vreme određeno za zastarelost krivičnog gonjenja, što u ovom slučaju iznosi rok od 20 godina. Taj rok nije protekao, imajući u vidu da se nezgoda dogodila 1990. godine a zahtev za naknadu štete podnet 12.5.2001. godine.

Drugostepeni sud potvrđujući odluku prvostepenog suda nalazi da se odgovornost drugotuženog temelji na njegovoj objektivnoj odgovornosti za štetu koju je njegov radnik prouzrokovao na radu i u vezi sa radom (član 170. ZOO), a da pravo tužilaca za naknadu štete prema drugotuženom nije zastarelo zbog toga što su tužiocima za lice koje je štetu učinilo saznali tek pravnosnažnošću krivične presude. Od tada za njih teče subjektivni rok da štetu zahtevaju u smislu člana 376. ZOO, te su tužbu podneli u okviru subjektivnog roka od 3 godine i objektivnog roka iz člana 377. istog zakona.

Ovakvo pravno shvatanje nižestepenih sudova ne može se kao pravilno prihvatiti, pa se osnovano u reviziji ukazuje da su pobijane presude donete uz pogrešnu primenu materijalnog prava.

Da bi postojala odgovornost za štetu koju radnik učini u radu ili u vezi sa radom trećem licu, u smislu člana 170. ZOO, potrebno je da šteta ne potiče od opasne stvari ili opasne delatnosti, jer ako potiče od takve stvari ili delatnosti, odgovara se po pravilima o odgovornosti za štetu od opasne stvari ili opasne delatnosti iz člana 173. do 179. ZOO. Ako se pođe od stava nižestepenih sudova da se odgovornost drugotuženog temelji na njegovoj objektivnoj odgovornosti za štetu koju je prvotuženi, kao njegov radnik, prouzrokovao na radu i u vezi sa radom, shodno odredbi člana 170. ZOO, a da prvotuženi odgovara po osnovu krivice, koja je utvrđena pravnosnažnom krivičnom presudom, privilegovani zastarni rokovi iz člana 377. istog zakona teku samo u odnosu na prvotuženog kao štetnika koji odgovara po osnovu krivice, a prema drugotuženom se ne mogu primeniti. U odnosu na njega, obzirom da se radi o odgovornosti za drugog, ovde prvotuženog kao svog radnika (član 170. stav 1. ZOO) ima se primeniti rok zastarelosti propisan u članu 376. ZOO, a koji propisuje da potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva za tri godine od kad je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo, a u svakom slučaju zastareva za pet godina od kad je šteta nastala. U ovom slučaju šteta je nastala smrću supruga, odnosno oca tužilaca dana 31.7.1990. godine, a tužba u ovoj pravnoj stvari podneta je 12.5.2001. godine, odnosno posle isteka objektivnog roka zastarelosti iz člana 376. stav 2. ZOO, zbog čega je potraživanje tužilaca za naknadu štete prema drugotuženom zastarelo.

Neprihvatljiv je stav drugostepenog suda da potraživanje naknade štete u odnosu na drugotuženog nije zastarelo zbog toga što su tužiocima za lice koje je štetu učinilo saznali tek pravnosnažnošću krivične presude, od kada za njih teče subjektivni rok da štetu zahtevaju u smislu člana 376. ZOO, i da su zahtev za naknadu postavili još u krivičnom postupku, jer te činjenice mogu biti od značaja da samo za ocenu blagovremenosti tužbe u odnosu na prvotuženog kao štetnika koji za štetu odgovara po osnovu krivice.

Ukoliko bi se odgovornost drugotuženog u ovom slučaju zasnivala po pravilima odgovornosti za štetu od opasne stvari ili opasne delatnosti iz člana 173. do 179. ZOO, takođe se radi o objektivnoj odgovornosti na koji slučaj se imaju primeniti, zastarni rokovi prema opštem propisu iz člana 376. ZOO. Kako je prigovor drugotuženog o zastarelosti potraživanja osnovan, to je neosnovan tužbeni zahtev tužilaca u odnosu na drugotuženog u pogledu tražene naknade štete.

S obzirom na napred izloženo, Vrhovni sud je na osnovu člana 395. stav 1. ZPP, odlučio kao u izreci presude i obavezao tužioce da drugotuženom naknade troškove spora, a koji se odnose na troškove takse za žalbu i reviziju u ukupnom iznosu od 101.260,00 dinara, prema odredbi člana 166. stav 2. ZPP.

Predsednik veća-sudija,

Nikola Stanojević, s.r.

Za tačnost otpis

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

mz